

מסכת תמורה

פרק א

א. הכל ממירים, אחד אנשים ואחד נשים. לא שאדם רשאי להמיר, אלא, שאם המיר, מומר, וסופג את הארבעים. הכהנים ממירים את שלהם, וישראל ממירים את שלהם. אין הכהנים ממירים לא בחטאת ולא באשם ולא בבכור. אמר רבי יוחנן בן נורי, וכי מפני מה אין ממירים בבכור. אמר לו רבי עקיבא, חטאת ואשם מתנה לפהו, והבכור מתנה לפהו. מה חטאת ואשם אין ממירים בו, אף הבכור לא ימירנו בו. אמר לו רבי יוחנן בן נורי, מה לי אינו ממיר בחטאת ובאשם, שאין זכין פהו בתייהם. תאמר בבכור, שזכין בו בחייו. אמר לו רבי עקיבא, והלא כבר נאמר, והיה הוא ותמונתו יהיה קדש (ויקרא כז), היכן קדשה חלה עליו, בבית הפעלים, אף תמורה בבית הפעלים:

ב. ממירין מן הבקר על הצאן ומן הצאן על הבקר, מן הכבשים על העזים ומן העזים על הכבשים, מן הזכרים על הנקבות ומן הנקבות על הזכרים, מן התמימים על בעלי מומין ומבעלי מומין

על התמימים, שנאמר (שם), לא יחליפנו ולא ימיר אתו טוב ברע או רע בטוב. איזהו טוב ברע, בעלי מומין שקדם הקדשן את מומם. ממירים אחד בשנים ושנים באחד, אחד במאה ומאה באחד. רבי שמעון אומר, אין ממירים אלא אחד באחד, שנאמר (ויקרא כז), והיה הוא ותמונתו, מה הוא מיוחד, אף תמונתו מיוחדת:

ג. אין ממירין אברים בעברים ולא עברים באברים, ולא אברים ועברים בשלמים ולא שלמים בהן. רבי יוסי אומר, ממירים אברין בשלמים ולא שלמים באברין. אמר רבי יוסי, והלא במקדשיו, האומר רגלה של זו עולה, כלה עולה, אף כשיאמר רגלה של זו תחת זו, תהא כלה תמורה תחתיה:

ד. אין המדמע מדמע אלא לפי חשבון. אין המחמץ מחמץ אלא לפי חשבון. אין המים השאובים פוסלין את המקוה אלא לפי חשבון:

ה. אין מי חטאת נעשין מי חטאת אלא עם מתן אפר. אין בית הפרס עושה בית הפרס, ולא תרומה אחר תרומה, ולא תמורה עושה תמורה, ולא הולד עושה תמורה. רבי יהודה אומר, הולד עושה תמורה. אמרו לו, הקדש עושה תמורה, לא הולד ולא תמורה עושין תמורה:

ו. העופות והמנחות אינן עושין תמורה, שלא נאמר אלא (ויקרא כז) בבהמה. הצבור והשתפים אינן עושים תמורה, שנאמר (שם), לא ימיר אתו, יחיד עושה תמורה, לא הצבור ולא השתפים עושים תמורה. קרבנות בדרך הבית אינן עושין תמורה. אמר רבי שמעון, והלא המעשר בכלל הנה, ולמה יצא, להקיש אליו, מה מעשר קרבן יחיד, יצאו קרבנות צבור. מה מעשר קרבן מזבח, יצאו קרבנות בדרך הבית: